

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2024

OBSAH

- 3 O ORGANIZACI
- 4 ČLENOVÉ LESTARI
- 5 MAPA AKTIVIT
- 6-7 OCHRANA OSTROVA BANGKARU
- 8 BOJ PROTI ILEGÁLNÍMU OBCHODU
- 9 PRÁCE S KOMUNITAMI
- 10 AKTIVITY NA ZÁPADNÍ SUMATŘE
- 11 VÝZKUM MOŘSKÝCH ŽELV
- 12 OCHRANA ORLA OPIČÍHO
- 13 PLÁNY NA ROK 2025
- 14 JAK POMOCI?
- 15 PARTNEŘI

FOTOGRAFIE

Adéla Hemelíková
Jakub Freiwald
Pavel Zoubek
Tomáš Brzek
Philippine Eagle Foundation

2024

LESTARI, z. s.

www.protectingnature.org

hemelikova@zooliberec.cz

Košická 134/6, Vršovice, 101 00 Praha 10

IČO: 01415085

číslo účtu: 2902229049 / 2010

WEB

O ORGANIZACI

Organizace Lestari byla založena v roce 2014 českými vědci a ochránci přírody. Začátek organizace byl spojen s aktivitami na zvyšování povědomí o **negativních dopadech průmyslu palmového oleje na životní prostředí**. Během osvětové kampaně o palmovém oleji organizace přiblížila české veřejnosti jeden z největších globálních ekologických problémů. Hlavním cílem kampaně bylo upozornit na to, že rozhodnutí každého z nás mají globální dopad a že i běžný spotřebitel může zodpovědným přístupem společně s dalšími ovlivnit to, co se děje jinde na naší planetě.

Po úspěšné osvětě o palmovém oleji v České republice se Lestari posléze začalo více zaměřovat na komplexní ochranu ohrožených druhů a ekosystémů. Mezi pilíře aktivit organizace patří **výzkum, podpora protipytláckých aktivit, investigativní činnost zaměřená na pašování divokých zvířat a dokumentace přírody a hrozeb**, kterým čelí. Nedílnou součástí je také **spolupráce s komunitami a podpora udržitelného způsobu života**, dále pak spolupráce s partnery ze širokého spektra odvětví na národní a mezinárodní úrovni.

O aktivitách Lestari za rok 2024 se dočtete na následujících stránkách.

ČLENOVÉ LESTARI

Adéla Hemelíková

Výzkumnice a ochránářka se zaměřením na mořské želvy.

Zoo Liberec
Česká zemědělská univerzita v Praze
International Sea Turtle Society
Asia-Pacific Marine Turtle Genetic Working Group

Filip Schatz

Terénní zoolog se zaměřením na řešení konfliktů megafauny s člověkem.

Tomáš Brzek

Fotograf, IT specialista a cestovatel se zájmem o ochranu přírody a šetrnost k životnímu prostředí.

cestujlevne.com

Lukáš Doležal

Terénní zoolog se zájmem o ochranu ostrovních ekosystémů a udržitelnou turistiku.

Tomáš Ouhel

Vizionář a popularizátor ochrany přírody se zaměřením na boj proti pašerákům divokých zvířat.

Zoo Liberec
Univerzita Palackého v Olomouci
IUCN Asian Songbird Trade Specialist Group

Viktorie Seifertová

Milovnice přírody, která přibližuje ochranu přírody dětem i dospělým.

Vikimix Prague
Česká koalice pro ochranu biodiverzity
Rádio Junior

Pavel Zoubek

Terénní ochránář se zaměřením na ochranu ekosystémů a důrazem na udržitelnost.

Zoo Liberec
IUCN SSC Asian Species Action Partnership
International Sea Turtle Society

MAPA AKTIVIT

Organizace Lestari se věnuje ochraně ohrožených druhů a ekosystémů, a výzkumu v Jihovýchodní Asii.

V Indonésii Lestari realizuje své aktivity na Sumatře, v provinciích Aceh a Západní Sumatra. Na Filipínách na ostrově Mindanao, ve městě Davao.

OCHRANA OSTROVA BANGKARU

Na ochraně ostrova Bangkaru se podílíme od roku 2015 ve spolupráci s organizací Ecosystem Impact Foundation. Ostrov Bangkaru je jedním z nejdůležitějších hnízdišť mořských želv v západní Indonésii. Hlavními aktivitami na ostrově jsou ochrana mořských želv a monitoring populace zpěvných ptáků. Vlajkovými druhy ostrova jsou karety obrovské (*Chelonia mydas*), kožatky velké (*Dermochelys coriacea*) a endemický loskutáč niaští (*Gracula robusta*).

V roce 2024 jsme pokračovali ve sběru dat pomocí mobilní aplikace SMART, která umožňuje efektivnější monitoring hnízdních aktivit mořských želv. Během roku bylo na ostrově zaznamenáno 1 602 želvích snůšek. Pro zlepšení ochrany byly nasazeny fotopasti a audio nahrávače, které poprvé přinesly cenné informace o fauně ostrova. Na Bangkaru nikdy předtím nebyly fotopasti ani audionahrávače umístěny, jedná se tak o zcela první záznamy z ostrova.

Další aktivitou bylo stanovení pravidel pro vstup turistů, která pomáhají snížit negativní dopad na místní přírodu a zároveň pomáhají zvýšit bezpečnost turistů navštěvujících tento ostrov.

V roce 2024 se stejně jako v předchozích letech zapojovali studenti do ochranných a výzkumných aktivit. Dvě studentky z Veterinární fakulty Univerzity Syiah Kuala sbíraly data pro bakalářské práce, které byly zaměřené na morfometrii mořských želv.

ZA ROK 2024 BYLO NA OSTROVĚ BANGKARU NAKLADENO CELKEM 1 602 ŽELVÍCH SNŮŠEK. Z TOHO 1 569 SNŮŠEK KARET OBROVSKÝCH A 33 SNŮŠEK KOŽATEK VELKÝCH.

CO PŘINESLA DATA Z FOTOPASTÍ?

V pralese na ostrově Bangkaru byly umístěny 4 fotopasti a 2 audionahrávače. Monitoring probíhal celkem 5 měsíců (květen-říjen 2024). Získaná data přinášejí informace o denním a nočním výskytu druhů a unikátní náhled do jejich chování. Z audionahrávačů bylo identifikováno 16 druhů ptáků a z fotopastí 8 druhů savců.

KROMĚ SAVCŮ BYLO MOŽNÉ NA FOTOPASTECH POZOROVAT I NĚKOLIK DRUHŮ PLAZŮ, MEZI NIMI NAPŘÍKLAD VARANA SKVRNITÉHO (*VARANUS SALVATOR*).

KANČIL MENŠÍ (*TRAGULUS KANCHIL*) JE DROBNÝ DRUH Z ČELEDI KANČILOVITÍ, JEHOŽ LZE V PRALESE NA BANGKARU POTKAT VE DNE I V NOCI.

KARETY OBROVSKÉ NA LODI, KTERÁ BYLA PYTLÁKŮM ZABAVENA.

8 VETERINÁRNÍ TÝM SE O ŽELVY STARAL NĚKOLIK TÝDNŮ.

BOJ PROTI ILEGÁLNÍMU OBCHODU V SOUOSTROVÍ PULAU BANYAK

Nelegální lov mořských želv zůstává vážným problémem v oblasti Pulau Banyak. V červnu 2024 se našemu týmu podařilo dopadnout dva pytláky z ostrova Nias, kteří lovili želvy v okolí ostrova Palambak. Zabaveno bylo celkem šest želv, které pytláci ulovili harpunami. Zranění dvou želv byla fatální, zbývající čtyři želvy se podařilo našemu týmu společně s dvěma veterináři zrehabilitovat a vypustit zpět do moře. Pytláci byli odsouzeni ke dvou a půl letům odnětí svobody a pokutě 70 milionů indonéských rupií, což představuje zhruba 100 tisíc Kč.

Zátah na pytláky byl úspěšný zejména díky dlouhodobé spolupráci s místními komunitami. Stále více rybářů se zapojuje do monitoringu a hlášení nelegálních aktivit, což byl i případ tohoto zásahu proti pytlákům. Nadále se zaměřujeme na rozšiřování této sítě informátorů a podporu komunitních iniciativ, které přispívají k ochraně ekosystémů i druhů.

Během roku 2024 bylo zrealizováno také několik zátahů proti ilegálním rybářům, které používali výbušniny pro rybolov. Přestože se ilegální rybáře nepodařilo zatknout, je velmi důležité, že tyto akce v oblasti probíhají.

STARÉ RYBÁŘSKÉ SÍTĚ BYLY SBÍRÁNY
TAKÉ NA PLÁŽI NA BANGKARU.

NÁRAMKY UPLETENÉ Z
VYHOZENÝCH SÍTĚ.

PRÁCE S KOMUNITAMI V SOUOSTROVÍ PULAU BANYAK

Naše práce se neomezuje pouze na ochranu přírody, ale dlouhodobě zahrnuje i komunitní rozvoj. V roce 2024 jsme pokračovali ve vzdělávacích programech pro místní školy. Dobrovolníci z České republiky (Univerzita Palackého) pomáhali s výukou angličtiny a environmentální výchovy ve vesnici Haloban.

Dobrovolnice vyzkoušely také recyklaci odpadu, konkrétně využití starých rybářských sítí. Děti z místních škol se zapojily do výroby náramků z těchto materiálů.

Pokračovali jsme i s programem pro rybáře na zvyšování bezpečnosti na moři. Proškolili jsme další rybáře a místní turistické průvodce v námořní bezpečnosti. Ve spolupráci s turistickými resorty (Tailana, Pinang) jsme rozšířili síť pokrytí pro satelitní komunikaci a vyvinuli pravidla pro řešení krizových situací.

ANGLICKÁ VÝUKA PROBÍHALA FORMOU ODPOLEDNÍCH LEKCÍ.

AKTIVITY NA ZÁPADNÍ SUMATŘE

Po třech letech jsme se vrátili na ostrov Sanding na Mentawajských ostrovech, kde jsme navázali na monitoring mořských želv a korálových útesů. Proběhl pilotní monitoring korálových útesů pomocí dronu. Dále jsme ve spolupráci s dalšími místními organizacemi iniciovali administrativní proces k oficiálnímu vyhlášení ostrova Sanding jako chráněné mořské oblasti.

Další významnou aktivitou na Západní Sumatře byla organizace dvoudenního workshopu o ochraně mořských želv. Workshopu se zúčastnilo 61 studentů a prezentovalo na něm 10 odborníků. Workshop pomohl studentům seznámit se s biologií a ekologií želv a jejich ochranou.

ILHAM KURNIAWAN Z UNIVERZITY ANDALAS PŘEDNÁŠEL NA WORKSHOPU O PŘIROZENÉM CHOVÁNÍ ŽELV V MOŘI.

STUDENTI ZE STUDIJNÍHO PROGRAMU BIOLOGIE NA UNIVERZITĚ ANDALAS PŘI TERÉNNÍM CVIČENÍ NA OCHRANU MOŘSKÝCH ŽELV.

SBĚR GENETICKÝCH VZORKŮ PROBÍHAL V LETECH 2022-2023 PODÉL ZÁPADNÍHO POBŘEŽÍ SUMATRY NA TŘECH NEJVĚTŠÍCH HNÍZDNÍCH MÍSTECH MOŘSKÝCH ŽELV. DO ANALÝZ V LABORATOŘI SE ZAPOJILI STUDENTI Z UNIVERZITY SYIAH KUALA V ACEHU.

VÝZKUM MOŘSKÝCH ŽELV

V roce 2024 byl úspěšně ukončen genetický výzkum mořských želv. Jeho cílem bylo rozlišit jednotlivé populace želv a určit jejich propojenost s dalšími populacemi v Indo-Pacifickém regionu. Dalším cílem bylo sestavit genetickou databázi pro Sumatru, která bude mít praktické využití pro sledování ilegálního obchodu nebo hodnocení dopadu rybařství, jelikož želvy jsou často v rybářských sítích chyceny jako vedlejší úlovky (tzv. by-catch). Na genetickém výzkumu se podílelo také několik studentů z univerzity Syiah Kuala, kteří pomáhali jak se sběrem vzorků, tak s analýzami v laboratoři.

V rámci našich vzdělávacích aktivit jsme pokračovali také na univerzitě Syiah Kuala, kde jsme přednášeli o mořských želvách a jejich ochraně na třech fakultách. Na této univerzitě byl v září 2024 také zorganizován jednodenní workshop o ochraně mořských želv. Tohoto workshopu se zúčastnilo téměř 120 studentů. Další přednáška o mořských želvách byla proběhla na univerzitě Sumatra Utara v Medanu.

Ve spolupráci s organizací FIFAN jsme se zapojili jako konzultanti do příprav na vydání nového národního akčního plánu na ochranu mořských želv. Tento plán bude platit pět let a bude směřovat aktivity na ochranu a výzkum mořských želv v celé Indonésii.

OCHRANA ORLA OPIČÍHO

Naše spolupráce se Zoo Liberec a s Philippine Eagle Foundation se v roce 2024 soustředila na pomoc se zajištěním školení dvou ošetřovatelů z Filipín v oblasti umělé inseminace a inkubace vajec. Ošetřovatelé z Filipín absolvovali měsíční intenzivní stáž v Zoo Liberec a v rakouském Haringsee, kde se učili nejnovějším metodám.

Fakt, že školení bylo úspěšné dokazuje i to, že se na konci roku 2024 podařilo vylíhnout dvě mláďata orlů opičích z umělé inseminace. Jedná se tak o velkou naději pro budoucnost tohoto kriticky ohroženého druhu.

DRUHÉ MLÁDĚ, KTERÉ SE VYLÍHLO NA KONCI ROKU 2024, VELMI DOBŘE PROSPÍVÁ A VŠE NASVĚDČUJE TOMU, ŽE BUDE ÚSPĚŠNĚ ODCHOVÁNO.

V PEF CENTRU JSOU NYNÍ POUŽÍVÁNY NEJNOVĚJŠÍ METODY V UMĚLÉ INSEMINACI A INKUBACI VAJEC. DÍKY TOMU SE JIŽ PODAŘILO VYLÍHNOUT DVĚ MLÁĐATA ORLŮ OPIČÍCH.

PLÁNY NA ROK 2025

V roce 2025 bude Lestari pokračovat ve svých aktivitách na souostroví Pulau Banyak. Stěžejními aktivitami budou i nadále ochrana ostrova Bangkaru a realizace protipytláckých hlídek v celém souostroví.

Zásadní bude také získání povolení a uzavření smluv o spolupráci s indonéskými institucemi na ochranu přírody za účelem realizace monitoringů mořských ekosystémů a druhů v souostroví Pulau Banyak. Monitorinky by měly začít probíhat v první polovině roku 2025 a budou se pro ně používat například drony. Dalším z plánů je začít s rehabilitací mořských trav a korálových útesů.

MICHAL
GÁLIK

PHILIPPINE EAGLE
FOUNDATION

ZOO
LIBEREC

NADĚJE PRO KRÁLE NEBES

O AKTIVITÁCH NA ZÁCHRANU ORLA OPIČÍHO BYL NATOČEN DOKUMENT, VIDĚT HO MŮŽETE NA YOUTUBE.

ODKAZ NA GLOBÁLNÍ REPORT O STAVU MOŘSKÝCH ŽELV V JIHOVÝCHODNÍ ASII, NA KTERÉM SE PODÍLELI ČLENOVÉ LESTARI.

AKTUÁLNÍ INFORMACE O NAŠICH AKTIVITÁCH NAJDETE NA NAŠEM INSTAGRAMU @JDETOZACHRANIT.

PILOTNÍ MONITORING MOŘSKÝCH TRAV V SOUOSTROVÍ PULAU BANYAK ZAČAL HNED NA ZAČÁTKU ROKU 2025. PLÁN JE S NÍM POKRAČOVAT PO CELÝ ROK, ZAČÍT S REHABILITACÍ TĚCHTO CENNÝCH EKOSYSTÉMU A S MONITORINGY MOŘSKÉ MEGAFAUNY POMOCÍ DRONŮ.

JAK POMOCI?

Peněžní příspěvek nám pomůže například s financováním výdajů spojených s ochranou ostrova Bangkaru nebo vyšetřováním pašování divokých zvířat.

Přispět můžete převodem na účet Lestari:
2902229049 / 2010

Nebo přes QR kód na portálu Darujme
zprostředkovaný nadačním fondem CCBC.

Máte dovednosti o kterých si myslíte, že by nám mohli pomoci? Marketing, sociální sítě, prezentace organizace na akcích, umíte vyjednávat, jste výzkumník, máte volný čas a chcete ho smysluplně využít?

Darujte vámi nepoužívané, ale stále funkční turistické vybavení.

Šiřte osvětu o ochraně přírody. Ptejte se.

NAPIŠTE NÁM:
hemelikova@zooliberec.cz

PARTNEŘI ORGANIZACE

Hlavní partner

ODOLNOST EKOSYSTÉMU TKVÍ V JEHO ROZMANITOSTI...

